

Geografia

Klasa ósma

NIEDOSTATECZNY (1)

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą;

DOPUSZCZAJĄCY (2)

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który potrafi:

- wskazać na mapie umowną granicę między Europą a Azją;
- odczytać z mapy współrzędne geograficzne skrajnych punktów Azji;
- opisać, na podstawie klimatogramu roczny przebieg temperatury powietrza i opadów w klimacie zwrotnikowym monsunowym;
- wyjaśnić, dlaczego podstawą wyżywienia mieszkańców Azji Wschodniej i Południowo-Wschodniej jest ryż;
- wyjaśnić, w jaki sposób dochodzi do powstawania trzęsień ziemi;
- zdefiniować tsunami;
- wskazać na mapie obszar określany jako pacyficzny pierścień ognia;
- opisać na podstawie mapy położenie fizycznogeograficzne Japonii;
- wymienić podstawowe grupy produktów wytwarzanych w Japonii;
- opisać, na podstawie mapy, zróżnicowanie przestrzenne gęstości zaludnienia w Chinach;
- opisać przestrzenne zróżnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego Indii na podstawie mapy;
- opisać zmiany liczby ludności w Indiach;
- wskazać na mapie miejsca wybranych konfliktów na Bliskim Wschodzie;
- podać najważniejsze cechy odróżniające region Bliskiego Wschodu od innych regionów na świecie;
- wymienić najważniejsze cechy Islamu;
- wymienić charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Afryki;
- nazwać główne masy powietrza i typy opadów występujące w Afryce;
- wymienić strefy klimatyczne-roślinne w Afryce;
- podać definicje terminów: Sahel, nomadowie, pustynnienie;
- wskazać na mapie region Sahelu;
- pokazać położenie Kenii na mapie;

- nazwać walory przyrodnicze Kenii;
- wskazać obszary nadwyżek i niedoborów wody;
- określić wartości przyrostu naturalnego w Afryce;
- nazwać główne surowce mineralne występujące w Afryce;
- wskazać na mapie główne jednostki fizycznogeograficzne Ameryki Północnej i Południowej;
- wskazać na mapie zasięg lasów i prerii w Kanadzie;
- zdefiniować pojęcia: cyklon tropikalny, huragan, tornado, powódź i wskazać na mapie regiony występowania tych zjawisk;
- scharakteryzować las równikowy;
- wymienić wybrane nazwy grup, plemion rdzennej ludności Ameryki Północnej i Południowej;
- wskazać regiony, w których nadal żyją plemiona nie podlegające wpływom cywilizacji;
- wskazać wielkie miasta Ameryki Południowej i Północnej;
- zdefiniować pojęcie urbanizacji;
- wskazać na mapie megalopolis w Stanach Zjednoczonych;
- wymienić elementy środowiska przyrodniczego Stanów Zjednoczonych wpływające na specyfikę tego kraju;
- wyjaśnić pojęcie technopolia i podać przykład;
- wymienić elementy środowiska przyrodniczego Australii oraz Oceanii wpływające na specyfikę tych obszarów;
- nazwać grupy ludności zamieszkujące Australię;
- wskazać regiony koncentracji ludności w Australii;
- wyjaśnić pojęcia: Antarktyda, Antarktyka, Arktyka;
- wskazać na mapie Antarktydę, Antarktykę, Arktykę;
- wymienić jedną polską stację badawczą funkcjonującą w Arktyce lub Antarktyce.

DOSTATECZNY (3)

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz potrafi:

- obliczyć rozciągłość południkową Azji;
- opisać konsekwencje dużej rozciągłości południkowej i równoleżnikowej Azji;
- porównać warunki klimatyczne w klimacie zwrotnikowym suchym i klimacie zwrotnikowym monsunowym;
- wyjaśnić różnice w wilgotności powietrza podczas monsunu letniego i zimowego;
- opisać, na podstawie mapy tematycznej, rozmieszczenie płyt litosfery;

- wyjaśnić związek między przebiegiem granic płyt litosfery a występowaniem rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami;
- uzasadnić, że Japonia jest obecnie jedną z najpotężniejszych i najnowocześniejszych gospodarek świata;
- podać najważniejsze czynniki rozmieszczenia ludności w Chinach;
- wymienić kierunki rozwoju gospodarczego Chin;
- podać przykłady czynników utrudniających i ułatwiających rozwój społeczno-gospodarczy Indii;
- dokonać charakterystyki wybranych przemian gospodarczych w Indiach;
- opisać wielkość i rozmieszczenie złóż ropy naftowej na Bliskim Wschodzie;
- wyjaśnić znaczenie zasobów ropy naftowej dla gospodarek państw bliskowschodnich;
- opisać charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Afryki;
- opisać dowolną strefę klimatyczno-roślinną Afryki;
- wskazać rejony obfitych opadów i susz w Afryce;
- określić warunki przyrodnicze charakterystyczne dla Sahelu;
- wymienić kilka walorów turystycznych Kenii;
- podać nazwy roślin uprawnych Afryki;
- wymienić sposoby gospodarowania w Afryce;
- przedstawić główne problemy Afryki;
- wskazać regiony głodu i niedożywienia w Afryce;
- wskazać regiony słabiej i lepiej rozwinięte gospodarczo w Afryce;
- opisać warunki naturalne Ameryki Północnej i Południowej;
- wymienić czynniki przyrodnicze wpływające na przesunięcie granicy lasów w Kanadzie;
- przedstawić konsekwencje katastrofalnych zjawisk przyrodniczych;
- przedstawić znaczenie lasu równikowego dla Ziemi;
- wskazać przyczyny zaniku rdzennej ludności obu Ameryk;
- zdefiniować pojęcia: Indianin, Kreol, Metys, Mulat, rasizm;
- wymienić problemy wielkich miast Ameryki Południowej;
- zdefiniować pojęcie dzielnic nędzy;
- wymienić cechy wybranej nowoczesnej gałęzi przemysłu;
- wymienić przyczyny marnowania żywności w Stanach Zjednoczonych;
- przedstawić wybrane elementy środowiska przyrodniczego Australii;
- wskazać najważniejsze działy gospodarki Australii;
- omówić przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia ludności Australii;
- podać cechy środowiska przyrodniczego Antarktyki;
- opisać badania jakie są prowadzone na stacjach polarnych.

DOBRY (4)

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz potrafi:

- przywołać przykłady skrajnych wartości zjawisk geograficznych w Azji, w szczególności w odniesieniu do: ukształtowania terenu, klimatu, sieci rzecznej, gęstości zaludnienia oraz wartości PKB;
- wyjaśnić mechanizm powstawania monsunu letniego i zimowego;
- opisać zastosowanie ryżu w życiu codziennym mieszkańców Azji Południowo-Wschodniej;
- zidentyfikować prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk sejsmicznych i wulkanicznych w odniesieniu do płyt litosfery;
- wymienić negatywny wpływ trzęsień ziemi i tsunami na życie człowieka;
- opisać warunki przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz określić ich wpływ na rozwój gospodarczy kraju;
- wymienić i wyjaśnić dawne, obecne oraz przyszłe wyzwania demograficzne Chin;
- zaprezentować główne kierunki rozwoju gospodarczego Chin w XXI w.;
- wyjaśnić wyjątkowość struktury społecznej w Indiach;
- ocenić rolę czynników społecznych, w tym kontrastów dla rozwoju gospodarczego Indii;
- dokonać ogólnej charakterystyki kultury Bliskiego Wschodu ze szczególnym uwzględnieniem struktury religijnej;
- ocenić wpływ czynników społecznych na poziom i tempo rozwoju gospodarczego państw na Bliskim Wschodzie;
- przedstawić główne cechy krajobrazów Afryki;
- wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Afryki;
- opisać dowolną strefę klimatyczno-roślinną Afryki uwzględniając gospodarowanie człowieka w tej strefie;
- wskazać rejony obfitych opadów i susz w Afryce określając przyczyny występujących różnic;
- wskazać sposoby tradycyjnego gospodarowania w strefie Sahelu;
- wymienić przyczyny pustoszczenia;
- wskazać rodzaje turystyki, jakie mogą być realizowane w Kenii;
- opisać problemy rolnictwa Afryki;
- analizować przyczyny głodu i niedożywienia w Afryce;
- wskazać dziedziny gospodarki mogące rozwijać się współcześnie w Afryce;
- scharakteryzować cechy środowiska przyrodniczego regionu;
- scharakteryzować wody powierzchniowe Ameryki Południowej i Północnej;
- wskazać przyczyny przekształcenia większości prairii w obszary rolnicze;

- określić warunki niezbędne do uformowania się cyklonu tropikalnego;
- wymienić przyrodnicze skutki powodowane przez huragany;
- przedstawić piętrowość roślinną lasu równikowego;
- wymienić przyczyny deforestacji Amazonii;
- Scharakteryzować zróżnicowanie etniczne społeczeństwa Ameryki Północnej i Południowej;
- przedstawić problemy rdzennej ludności Ameryki;
- podać przyczyny i skutki urbanizacji pozornej;
- przedstawić cechy megalopolis;
- opisać warunki rozwoju nowoczesnych gałęzi przemysłu w Stanach Zjednoczonych;
- na podstawie danych statystycznych określić pozycję Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej;
- wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Australii oraz wysp Oceanii;
- omówić relacje między rdzennymi mieszkańcami Australii a przybyszami z Europy;
- scharakteryzować rolnictwo Australii;
- wyjaśnić przyczyny występowania specyficznych warunków środowiska przyrodniczego na obszarach podbiegunowych;
- wskazać przyczyny zainteresowania człowieka obszarami polarnymi;
- opisać warunki życia w polarnej stacji badawczej.

BARDZO DOBRY (5)

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz potrafi:

- uzasadnić na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych, że Azja jest obszarem wielkich kontrastów geograficznych;
- wyjaśnić zróżnicowanie rozmieszczenia ludności w Azji;
- wykazać związek między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej;
- opisać sposoby zapobiegania tragicznym skutkom trzęsień ziemi i tsunami;
- analizować możliwości przewidywania niebezpiecznych zjawisk sejsmicznych oraz zapobiegania ich skutkom;
- ocenić wpływ warunków przyrodniczych i społeczno-kulturowych na rozwój gospodarczy Japonii;
- wyjaśnić cele, zasady oraz dokonać oceny polityki jednego dziecka;
- szeregować czynniki rozwoju gospodarczego Indii według ich znaczenia dla sytuacji ekonomicznej kraju i jego mieszkańców;

- wyjaśnić znaczenie przemysłu nowoczesnych technologii w rozwoju gospodarczym Indii;
- ocenić planowane kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego państw na Bliskim Wschodzie pragnących unowocześnić strukturę swojej gospodarki;
- wyjaśnić zależności między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego Afryki;
- wykazać cechy świadczące o zróżnicowaniu środowiska przyrodniczego Afryki;
- nazwać i wskazać na mapie przykładowe krainy w Afryce;
- omówić cyrkulację mas powietrza w strefie międzyzwrotnikowej;
- wyjaśnić wzajemne zależności między strefami klimatycznymi i roślinnymi;
- wskazać na mapie zasięgi występowania poszczególnych stref klimatyczno-roślinnych w Afryce;
- określić kierunki zmian sposobów tradycyjnego gospodarowania w strefie Sahelu;
- określić znaczenie rozwoju turystyki dla państw Afryki;
- wyjaśnić przyczyny problemów rolnictwa w Afryce;
- przedstawić sposoby rozwiązania problemu głodu i niedożywienia oraz ocenić ich skuteczność;
- omówić specyfikę gospodarki państw słabo i średnio rozwiniętych gospodarczo w Afryce;
- omówić uwarunkowania społeczne w Afryce;
- określić związki między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego Ameryki Północnej i Południowej;
- określić związki między obszarami uprawnymi i lasami a gospodarką Kanady;
- określić związki między warunkami środowiska lasu równikowego a rozwojem gospodarczym tego regionu;
- przedstawić zależności między działalnością człowieka a intensyfikacją zjawisk katastrofalnych;
- wymienić i wskazać na mapie państwa Ameryki, w których rdzenni mieszkańcy stanowią znaczny odsetek społeczeństwa;
- wyjaśnić wpływ warunków środowiska przyrodniczego na lokalizację i funkcjonowanie miast w Ameryce Południowej i Północnej;
- przedstawić rolę usług w gospodarce Stanów Zjednoczonych;
- scharakteryzować klimat oraz roślinność Australii i wysp Oceanii;
- wyjaśnić zależności między elementami środowiska przyrodniczego a gospodarką Australii;
- opisać działalność człowieka na obszarach podbiegunowych;
- przedstawić historię odkryć polarnych.

CELUJĄCY (6)

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, wyróżnia się wiedzą i umiejętnościami geograficznymi oraz potrafi:

- podać przyczyny zróżnicowania gospodarczego państw Azji;
- proponować działania zmierzające do ograniczenia ubóstwa w najbiedniejszych krajach Azji;
- wyjaśnić, dlaczego opóźniający się monsun letni może być przyczyną wystąpienia klęski głodu;
- korzystać z nowoczesnych aplikacji informujących o wystąpieniu zjawisk sejsmicznych;
- podać podstawowe zasady zachowania podczas wystąpienia trzęsień ziemi;
- zdefiniować problemy mieszkańców Japonii związane m.in. z pogonią za sukcesem i dążeniem do maksymalizowania wydajności pracy;
- prognozować zmiany roli i znaczenia Chin w światowej gospodarce i polityce;
- wskazać kierunki rozwoju społecznego Indii, które mogą mieć kluczowy wpływ na rozwój gospodarczy w przyszłości;
- wykazać wieloaspektowość konfliktów obserwowanych na Bliskim Wschodzie;
- udowodnić funkcjonowanie stereotypowego postrzegania regionu Bliskiego Wschodu w świadomości wielu Europejczyków;
- scharakteryzować wyjątkowe zjawiska przyrodnicze w Afryce i wyjaśnić ich pochodzenie;
- nazwać i wskazać na mapie przykładowe krainy Afryki i omówić ich specyfikę;
- wykazać specyfikę cyrkulacji mas powietrza nad Afryką;
- wskazać konsekwencje przyrodnicze i gospodarcze cyrkulacji mas powietrza w Afryce;
- porównać strefy klimatyczno-roślinne w Afryce pod względem możliwości ich zagospodarowania przez człowieka;
- omówić przyczyny pustynnienia i wskazać sposoby zapobiegania temu procesowi;
- wskazać możliwe konsekwencje dla gospodarki i środowiska przyrodniczego Kenii związane z rozwojem turystyki;
- przedstawić przykłady pomocy międzynarodowej dla społeczeństwa Afryki i ocenić ich skuteczność;
- przedstawić wskazane problemy Afryki (konflikty, choroby);
- wskazać na przyczyny zróżnicowanego rozwoju państw Afryki;
- przedstawić, korzystając z map tematycznych, prawidłowości w ukształtowaniu powierzchni Ameryki Północnej i Południowej;

- przedstawić historyczne uwarunkowania rozwoju rolnictwa i gospodarki leśnej w Kanadzie;
- ocenić skalę zagrożeń jakie stwarzają kataklizmy naturalne w Stanach Zjednoczonych;
- przedstawić szanse i zagrożenia związane z kontynuacją obecnej polityki gospodarczej Brazylii;
- przedstawić historyczne zmiany sytuacji rdzennej ludności obu Ameryk;
- ocenić tendencje zmian w relacjach między ludnością rdzenną i napływową, występujące w różnych krajach obu Ameryk;
- przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Ameryki Południowej i Północnej;
- określić wpływ wielkich koncernów na gospodarkę Stanów Zjednoczonych i świata;
- podać przykłady charakterystycznych zjawisk przyrodniczych w Australii i Oceanii oraz wyjaśnić ich pochodzenie;
- wyjaśnić jak położenie Australii wpływa na gospodarkę tego kraju;
- wyjaśnić znaczenia Traktatu Antarktycznego dla środowiska przyrodniczego obszarów polarnych;
- ocenić znaczenie badań polarnych dla gospodarki i nauki.